

Соколёнок

4/2019

ИЮЛЬ-АВГУСТ

Лачын

ДАГЪЫСТАН РЕСПУБЛИКАЙН КЪОНИ ВУЗЕЕ СА ЙАИХХЪЕ КЪЕККАН УШАХАРШЫН ЖУРНАЛ

Алиев Бурхан 1992

Фаррух Муса

Йизда аІрзу

Сувани кутІнеџаб авхъу воб маІкан,
Джанеџаб илвийкІар ваІш аІрзу, фыкыр.
Са писди ыкІарын йизын йикІГ гъойчІан,
Мысана аІрзубы бес ихъес быкыр?

Гъу дена аІджыІзра, хъеера, ай ед`и,
Нимеена лезимра гъу йизди кІане.
Нимее чакІы хъеибхъее, адамеер вухъее,
Ед`илхъа онаџа, дареехъа гябкІее.

ХаІбна балџа вобна – аІдаалат дехъай.
Илџозре, инсанар, дюн`йе маџа зай.
Ворнана сеселхъа са хъевлесда гъай,
Са айре, йикІГ`еена дерд сибык хъееџэ.

ЦІа хъидхъу гџдхъан вод быкырын джагъан,
Эбака гъалакхъа хъулерса джаван,
ЧаІв дегъе, къалечче къылынджий къалхан,
Инсан, давъийбышке гъу хыл` цІыцІееџэ.

Дюн`йел лезимбава ибхъын гъар гъаІйван,
Гъасре табийџатыс ихъес зы гъаІйран,
Коксеенче эб гааІна са бала джейран,
Моохъеджын джан гъеле авчийни хыле.

ГъаІшде хаІйбы нурее, гъамбаше аяз,
Йишди хаІйбыџееџаб хаІмде гџбхъан ваз,
Гъини уфтан девурыс гъымаџа шу наз,
Шу джад гџхъан маџа вушун тІетІГ`тІеле.

Йишди хаІйбыџееџаб моохъеджын лачын,
Сел`лимба вухъеджын хааІџаІб гогарчын.
Ахъеджын гІалеџад джагваран байдах,
Къанатбышыл` ооџад тІетІГ`бы ихъеджын.

Вухъеджын коксийл оо банавушна тІуч,
Ушахни коксийл оо моохъеджын джыда.
Йизди къаламыка гивхъуна кІуда,
Дава-даІвъийбышыс вухъеджын нукъІа.

КьoIвaаIр

Оозу воб цувылихъа шы тахыл, дора
Инсаф гъеъэ, хъиметIа шу, ай кьoIвaаIр.
ХъаIнарше гъааххъы воб оозуйнчин сура,
Хъийгъа шу джад гядкIвас дареехъа, кьoIвaаIр.

Оозуна шы тахыл`, йишда воб мана,
Алайке хъыгъавгъу, гъасиливхъана,
Гъеч абыр авху деш ичий, соссана,
Шу махъа акваабы гъымаъа кьoIвaаIр.

Йишди маIгъсулылхъа имеха шу йыгъ,
ОотIавуб йишда сук, кIёочес мее верыгъ,
Фыкыррашмишхъе шу гъакке къийхъийн йыгъ,
Хъийгъа шу мыссыда ахва, ай кьoIвaаIр.

Комбайнбы идеечIу сумбылбы саъа,
Ден гивийхыр шас чин капак къаляъа,
Инсане маIдхуIни колеехъа аъа,
Вушда зас языхуб, гъаатIа шу, кьoIвaаIр.

Няа кумаг гъаъыва шу пайбы хъаъы,
Тахылени кокеехъа хъянне цыцIаъы,
Не тоха алятIу алане гъаъы,
ГъаIшде сук сааъанкъаI шас оIртаIх, кьoIвaаIр.

Зы шокIле бах эйгъен югни мизейка,
Сунбул гимабаха экIни силийка,
Гиххъе шу джибеехъа хыледын чика,
Не зака хъудура ёла, ай кьoIвaаIр,
Нейыб шу гебчесда бала, ай кьoIвaаIр.

Къитмир Агъмад

Ыхъанаме, дехъанаме са авалаа заманайл' Агъмад донана са къитмир адамый ыхъа. Мани меega къит'мирра ыхъа, масаджад не садакъа гъеле ыхъа деш, ненкъус джаб гынейна хуІваІ гъооле вухъа деш. Джухъа илеекий амма джуна хъунашце югна, хыл' ачухна йихъа. Мани шагъарее МагъаІммад донана гаде ешемишехе ыхъа. Манкъуна дек' йикІ сабырнана, хыл' ачухна инсан ыхъа. Манкъвее джуке аІхаІн кумаг инсанааршыс гъаъа ыхъа. Манкъвее Агъмадни хъунашцейс Зугърайсыд кІыл'валее, етимра айхуйнкъаІ кумаг гъаъы. Манкъвее мана цІерра джоІнкъааІ аляртІу, гооне йишна аляртІу. Агъмадын элчеера абыйнкъаІ, манкъвее мани ичийс бохче алившу, истагъна аІлгъааІнкъаІ дават гъуву.

Сабара вахтале мана кечмишехе, хийгъа джуна хъунашце. МагъаІммад етимра ахва. Манкъухъар са делесна гогъар ыхъа деш. Са аляртІуна йичи Зугъра йихъа. МагъаІммад заара-заара манбышаанкъаІ гъайкІан ыхъа. Агъмадыс ман къабылехе ыхъа деш, няъас увгъее йичее чоджус охъанасын карний гъеле, аІраІбирда аляъасын палтарний гъелен.

Къитмир АгъмадыкІле мана къаджы мее, акъва гишоканаъы мыд - мыдаъаний гийгъал. Са йыгъыл' маІгъкамра мыс хъыхъайнкъаІ, МагъаІммад йичеевалнкъаІ кар охъанасва гъайкІан. Мани вахтал' Агъмад хааъар ыхъа. Гаде къытІее илёрзул' ахва. Агъмад гъамбашийна хъинне декан-декан къырагъылхъа хъехе. Зугъ-

ра фыкырамышеехе гиргъыл' наІхуІдий чоджус охъанасын кар гъелес ва Агъмадеейыд хъаІлбы гымаааджын. Хъулехее маІнкъыс МагъаІммадылхъа иш тапширмышааъас вуккийкын, амма адамее эйгъе ыхъа: «Ман зы джаб гъааъасда».

МагъаІммадыс къанмышхъайн, йичейке аІхаІс деш джус охъанасын кар гъелес. МаІнкъыка саламаттамышхъа, кучеехъа хъигъече. Мана фыкыреехъа айкІан: «Нимеega югданий ихъес мана къитмир иш гибхъу йизди аккалхъа арынахъий. Манке зы манкъукІле гъагвасынний».

МагъаІммад базарысхъа гыйхъаранкъаІ, къалайни дарвазабышысхъа къадабхъын аІлгъааІна инсанаршина десте къоодже.

– Няхъана шу къадабхъын аІлгъааІ? – гаде джуни къоншу АІлийке хъийгІан.

– Паччагъее къалайни дарвазабышыснее джуни тІуджвайна цІа авкІанавъу. Ненкъвукейи мана тІабалааъас ваІвхуІ, манкъус манчыни чекийл'ын пыл гъелесва джуваб гъуву.

МагъаІммадыр мани дестейлхъа аликкы, цІа тІалабаъа гийгъал. Мана тІалабаъа хиледже вахт авайкІан. Хъехе мичІах. Инсанар цІа тІабалааъас даІвхуІ, хайбышеехъа дагъылмышоохе гибгъыл. МагъаІммад ахва цІа тІабалааъа. Сабара вахтале макъукІле джуни къыцІабышее къекІван кар къедже. Манкъвее кёрзул' чІийеле тІуджвайна цІа алябатІа. Гъаманче къел, хыл' къайкы, мана паччагъысхъа айкІан. Дарвазабышыснее илёрзул'ни къаравулее, гына къи-

дека гиргьыл'. Манке манкъвее онаџа:

– Дарвазабы аахџе, закIле паччагьни туджвайна ца авайкына!

Паччагьвее манаджусхъа хъойтал. Туджвайна ца къавджу мее, паччагь геер шадехџе. Мана гьувуйни джувабыл` гиџур, МаIгьаIммаIдыс манчыни кьийматыл`ын пыл гьеле.

ГьаIше дегье МаIгьаIммаIд касибра дешданий. Манкъвее гьини пылыка сана джус хаIдын хав илешџе, истагь тIабалейгьы, даватбы

гьаџа. Мана дегье шавуну джар умудына аху деш.

AIгьмаIдыкIле гьаIше мана варрамышхъа къаджы, манкъус делес хъехџе гиргьыл. МаIгьаIммаIдыссе манкъус писваала гьааџас ваIвхуI деш. AIхаIни караке манкъус хыл` авхъуна, чунки манкъвее едикейи дек`кике маIхдуIн тербиений алятIу. МаIгьаIммаIдна хыл` ачухбава Аллагьвее манкъус гьргын гьувуйн. Шосуд Аллагьвее югун гьелен.

Къарийнайи Султан Санджарна хабар

(«Сирбышда хазна» поэмееенче)

Замаанайни зулумыке азырдхъайн са къарийн джан,
Са йыгъ Султан Санджарни этякыке гитИйкъан:
«АДаалатыка ыхъай, къеджен, вас лезимда деш,
Чише гъар сен хъивийхъар ваке зас зулумна шиш.
Вас налокI саъанбыше къаIраI хъаъы вод хиваар,
КIапIикIеле авхъа хъааъа, тахсир дешын инсанаар.
Демал`на тIаргъа хъары, иккечIу маIгъаIллеехъа,
МыкIыххъа гъуву, геету, сагъын джига деш захъа.
ЧIаIрбышыке гитIиркъын, гъаргъуна маIгъаIллееъар,
Тахсир дешди са къарийк` гъаъас ээхъейе ман кар?
ГIалехъа хъадийн увгъу, идявху джанал` абыр,
Зал` оохъа хыл` аляатIу, кучее гъейъы биабыр.
Гъарай гъавъу: «ХуIмааI гъу, шавука сана сарчу,
ЙаIхъ аIлгъааIна демал`на гикIу, кучее къалерчу!?»
Чоп чоппал` оо деш гъассыр, хав вукIлелхъа аляатIу,
Гъини зулмун юк гъаххъас, чIаIв дегъе, сабыр къатIу.
Инанмыш мехъе, вудж вор, энке хаIрна са джааний,
МичIеерийле демалий, чише геету са къарий.
Гыргын гъин кар къедженкъус, шас кумаг гъаъас деккан,
Санкъвее халкъ писяъахъее, валхъа хъалес чин елкан.
Йизди гъадкъурни коксийн гуджукда гъеле нафас,
АйцIы ворна ыIмреле, деш аху джане гъавас.
Агар гъу илхъидявгъее гъаIше аIдаалатын сес,
АцIахъе, къияаматыл` гъу манчын гыIсаб хъелес.
Хъобкуваала, аIдаалат, чин вал` деш къедже са джад,
Къел-хыл` айтIыл миллетин, са зулумуд йикI`ееъад.
Аадил паччагъааршыке халкъыс хъабайле къувват,
Ваке хъооI са йыIкъвааIла, йыIкъ ыхъа вод къоIлле къат.
Етимын мал одхъуний, аIдаалатнана ише?
Инсафнани инсане касибын мал къидешше.
ЗаIийфайссе вааIхаI деш йаIхъ гивгъалас юкука,
Хъунашщейни хылеенче къешше гъу энайн тика.
Паччагъ ихъес джан айгъе, гъу паччагъ деш, къулур, къул,
Ваке паччагъ ээхъейе, касибни малалхъее ул`?
Паччагъ гъамана вор ки, джамаIгъаIтыл` гийхъе джан,
Делесна гъамбаз хъинне джукIле къедже гъар инсан.

Гъувуйни фирманбышка шадеъэджын мамлекат,
ЙикГ` джигайлхъа хъаледжын, са хошна къавджу сифат.
ОІлка вале воб бизаар, азырдра гыргына геер,
Эгье, йыгъни хылеенче хъигъечІуйнне са гъунеер?
ТуІркун оІлка къалхмышхъа туІркааршыни гуджука,
Хъобкуваала, аІдаалат гъамбаше ыхъа чика.
Гъу оІлкайи халкъ хъачІы, хъары тахтыл` оо гиъур,
Къеджен гъу са туІрк дешур, качах, къулдур индусур. *
Ман джига угъоттулийн, няхъайи гъу гъодку хыл`,
Аттабышее авху деш йыгъни хылеке тахыл`.
ОІлумыке чараа деш, гъихъарас валхъа аІджал,
Са югна иш къалербче, коксийл ихъессе хинджал.
АІдаалат са базир воб, базиреле хъаІваІйкъаІн аІхъ,
Къыйнаб, къыйхъаб, гъамбаше, вухъеджын ишыгъека йаІхъ.
Гъасре йыгъни са кал`майн шадееъэджын етимаар,
КъоІбле кал`ма зы ээгъес, йикГ`ел аххъе гъу ман кар:
«Касибаар инджик гъавъу, дар хъымааъа джос джига,
Манбышди къаргъышбышда хъивмийхъарджын вас джыда.
Къайкы гъар джигеехъа ох, гозет маъа гъу югун,
Етимни дуІгаІбыше юрдуке гъаъа юдгун.
АцІахъе, гъаманке вал` идяхва са джад аІйиб,
Касибни балее аху, инджикдяаъа джо сайыб.
Хыле мыкІей, аккабы ачмыш гъаъас гъу хъары,
АІдаалатын аккабы итІум гъаъас деш ары.
ХаІм-йыгъ гъу таІгърыІф гъаъий, вухъеджын джона пеше,
Йыгъна пешеб вухъеджын джол` гап гябгъий гъамбаше.
РаІгъыІмыка гъиваадже, валхъа сабы воб гъинбы,
Гъини саакитни хъошщее цІыцІавхъа гивъурийнбы».
Хорасанни паччагъын ахыр оІлка ыхъа зай,
Къарийл кІыра гъидёву, алябтІына джуна пай. *
Нявхъа гъаІшде аІдаалат, аІршыни дахайл` мана,
Симургъун къанатбышыл` хъувку шаке аІкъаІна. **
АІйибдахъен хаІйбышыс, шас абайле мысийбат,
ЧІийед зайхъавуд адкІын, аху дешуд йаІгъ, гъирят.
Гъу нагъ кІеъэ, Низамий, дердбы авхъа кІякІнеджын,
ЙикГ`еке алла къайке, йидж эбалхъа сакІледжын.

*Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа саакІал гъавъуна –
Валегъ Гъамзат.*

ЙЫХЪБЫШДА ГЫМН

КІаарни нукънеке
Аллагъее ибхъын.
МаІгъкамувхъа шы
ЦІайееъаб гѣбхъун.
Ахтын сувабы
Шас вухъа маскан.
Энке миджагна
Воб йишда Ватан.

**Сувабышди къомахъа шы кІейхы вод байдах!
Бабабышле воб едигар шас гына торпагъ!**

Душманаар абее,
Деш шахъа къорху.
Гъайни торпагъыс
Едее шы вуху.
Деш ичІес аІхаІс
Шалхъа са душман.
ЭкІда вод хинджал,
Джанееъад вод джан.

**Сувабышди къомахъа шы кІейхы вод байдах!
Бабабышле воб едигар шас гына торпагъ!**

Албанистанын
Таарых шы одкІун.
ЧІараІн байдахбы
АІршеехъа адкІын.
Низамий шака,
Деш шахъа ахыр.
Ахтыда аххъе
Вушун ду – цахур!

**Сувабышди къомахъа шы кейхы вод байдах!
Бабабышле воб едигар шас гына торпагъ!**

АІлий султане
Миллетбы саъы.
Даниял бег`ее
ХааІхъаІ алхъыгъы.
Сардарее байдах
Алхъавгъу чІараІн.
Авхъа деш гичІес,
Не сувал`, АІраІн.

**Сувабышди къомахъа шы кІейхы вод байдах!
Бабабышле шас едигар воб гына торпагъ!**

ДЕРЕЕХЪА ГЁГЪИЙ ГЁГЪА

Дереехъа гёгъий гёгъа,
АЙхаІр тІетІбы, ярпагъбы.
ЧуІваІ хъыхъа чІоварше,
Гекка коксийлхъа чІаІрбы.

ЙаІхъбышыле къадайхъван,
Хурун-хурун дамабы.
Гёгъийбыше кІета вод,
ЧІийел садыйн гوماбы.ц

Сайыд къаІгъаІдхъыІ хайбы,
Хайбышын багъры хъодху.
Сувал`окІбы гёханбы,
Гуджнаба хаахъа гъеебхы.

Нооца вергъени нурее,
АЙхаІраІн шен сувабы,
Булутбышди хылеъад,
Гекка илёззур нагъбы.

Йидж къалебчы адкІынийн,
Сувалхъа сакІы хъянбы.
Йишын ичеер, гадебы,
Шу деш гешце сувабы.

Цетлийн нугбар

Ед, балийна юв алившу, хаахъя хъайееле. Мана йиджее дек`кисхъя хъуву эйгъен: «Гъайна зас геоб югна балива гъуву воб. Гъуура оозе, илякаас налбунайи хъигъевчес».

Дек`кее арклын мана соткени кьома оозана. Хъян гъеле, къуллук гъаа-гъа, юв явашба-явашба, кьол-бытах авгъу, халб хъоохъе. Гъар сен манчил бали ихъес гозет гъаа, анджах юв гъала кыл`бава чин бар гъооле деш. Ахыр са сен балийс тетГ ачмышехъе. ТетГ кичу бытагъ-бышыл` са кьолбле дене балийна кьоодже. Гыргынкъулед геед ед`ее джени ювел` налдуин бали алядий гозет гъаа ыхъа.

Йыгъбышди са йыгъыл` ед` ювейхъя илеекана, ва къеджен ки, мани ювел са джаб дене балийна авху дешуб. Мана хъалыка хаахъя хъары эйгъен: « Шаваана балийн денебы хъоду. Гъихъарас мее няа йиджбы гъидясыр. Зас ацлахъесний ыккан ман нени рангал`ын балийи, манчын сорт ацлахъесний зы ман гъассыр».

Маниса ушахаршыхъа сес ээхъе деш, йыккъек`ни ичийе огеехъа хъары эйгъен: «Закле ацан манчин сорт. Манчил са сура чапан, са сура зыргын бали вод алаа!».

Саланчах

Дек`кее Рамазанк`Иле геедний увг`у ки, хеккани бытаг`ылы саланчах имадаччева. Са кьолна`хх`ее ман деккее гядхы гьуводхьуреей`ид, мер вудж ишылх`а арк`ын мее, гадее ман адачченний. Вудж кьуворхьулий кыл`данан хьинне, гьала оох`аб кучейн гыргын гадебы хеккак` авх`а саа`анбыний. Манбышди гьарайбыше ма`гьа`лла вук`лелх`аний алябат`а. Рамазан дек`киле х`а`рк`ы`неей`ыр, ед`илх`а гьеч к`ыра гьеле деш`дий.

Са йыг`ылы мер дек` мич`еер ишылх`а арк`ынийн`к`а`л, Рамазане меб гьамбазар сав`у, саланчах адачче. Гадебыше мана вонни гуджука сана хаа`х`а`л айг`е, вуджур шит`г` хьинне илеханий. Сайыд ювен бытах гьадк`ур, Рамазан к`айе хьинне ч`ийес х`ийх`ар. Манк`уни улее дюн`йе к`аар х`ех`е. Манк`ус оза х`их`ес ыккыйкан, анджах джигеенче эккас а`х`а`л деш. Ман к`аджы гьамбазаршына са ед`исх`а к`адайх`ван. Ед`х`ары Рамазан хаах`а алярат`а. Манк`уссе к`ел`ыни ык`арыке ыг`ыйкарас а`х`а`л деший. Манк`ун к`ел` дохтурук`лений гьагвас ыккан. Едее, чараа к`абт`ы, машын ахх`ах`а ва Рамазан болницеех`а ыккекка. Дохтур к`елих`а иляккы мее джар, ац`ах`айн ки, к`ел` гьадк`уруд. Мана болницее к`аляг`асний ыккан.

Ма`х`у`р Рамазан болницеех`а гех`а. Дохтурее манк`ун к`ел` гибсее-

х`а
адач-
че. Рама-
заныс к`елиле

гееб, дек`кини о`геени хаджалатынний а`зааб гьооле. Манк`вее джус джад джуваб гьелен ки, сайыр дек`кини джувабыке х`иг`еч`ес дешва.

Са вазна Рамазанын к`ел` гибсее ахва. Мана гьам дарсбышле далил` ахва, гьамыр гьамбазаршыка гьивагас да`х`а`л. Гьамбазар топ гьивагас ву`х`х`а`лн`к`а`л, мана хаани к`улеле джох`ар х`иг`на илякка ахвананий. Гьа`шде Рамазанын к`ел` дегье юг х`ых`а вод. Мана дегье ед`ини, дек`кини джувабыле х`ыг`а`л деш. Манк`ук`ле ац`ах`айн ки, ч`ак`ынбышди джувабыле х`иг`еч`у`йн ахыр писда ээх`е. Дегье манк`вее гьамбазар сав`у, саланчахбы адачче деш. Дарсбы вахтал` х`а`да`х`х`а`л, джус гьивагасда вахтыб т`абалаа`ана. Шен к`айкийн дарсбыд, дарсале х`ийг`а ма`гьа`ллимых`а гьарк`ын хад х`ех`енбы.

Устал

Миджагын, уфтанын хайбы аляга,
Йиссейни хайбышке цедынбы хъага,
Иляккына хаахъа гьайранур гъага,
Анган хылепбы вод устадаршыка.

Карпыч карпычылхъа вуджее гиххыйнкъаI,
ГичIу къырагъыле вудж иляккийнкъаI,
Ишыхъа иляккы, вудж гьайранхъайнкъаI,
ЙикIбышее тIетI ачмышехъе устадни.

Къайе къайел аахва асрбышка,
Устайн ду илгъечIе югни ишбышка.
Мыса алявъий ацIан къалайке,
Къала едигар воб устадааршыке.

Мысына Биссий

Бибечулеер гьамбаше юххьан хьадайленбы, цувыхьад гьавабы мыкIа хьехье мее, айкIананбы кьуIмаIни джигабьшешьа. Мед тезе сенийка юххьанбы хьехье мее, хьадайленбы чини акваабьшешьа. Акваа мидешхьез, гьамаа джад чисын миджагын акваа алягьа. Хьийгьа кьукьаар гьагьы, куртул гийгьар. Хьийгьалед хьигьечIенбы балабы.

Йыгьнийыгьын ед` авайкIанна балабышди мее кар тIабал гьагьас. Гьар карака хьабийнкьаI, одхьуний гьарнаIххьее са балайс гьеле.

Са йыгьыл` балабыше ед`икIле эйгьен:

– Джан ед`, сикIыл`ба гивгьур манзил` гьеегьэ, гьу оозар чишде? – Зы оозарна, гивгьур манзил` гьавгьээ, вушда манаса мысыба аахвас.

Аквеегьаб йокьубле бала вухьа. Един, «шу нараагьат мехье»ва увгьу, алиху авайкIанна. Мани вахтал` сайыд биссийкIле аквее бибечулюн балабы кьедже.

ПаIтаIхьбы сана-санчилхьа кьадгьу эйгьен:

– Агьаа, засын одхьунийыд ыхьайн. Биссий аквеехьа илхьевчIес вуккийкан, амма сура йаIххьаI кьобьохьана. Мани вахтал` бибечул` хьабы, биссий гьоохана. Меб бибечул` абкIын мее, биссий аквеехьа илхьоочIена. Манче паIтаIхьыIка сана балабы гьадгьвас ыккийкан. Балабыше гьарайбы гьагьа, ед` хьоотIал. Ед` аIкьаIна вухьа, балабышын сес кьийхье деш. Биссийн балабышда са чисхьа гьабгьы авхьас вуккан мее, бала аквеечье кьобьохьана. Манаса чилхьа айбхьы, гIалехьа авхьу гьоочIена.

Са гьавуле ед` хьабы кьооджена ки, кьобле балавуб авху.

Един хьийгIанан:

– Гьуджоона ыхьа, балабы? Мансабы няхьа?

– Ед`, биссий абы, шынад гьарайбы гьагьы. Нен гьагьийн биссий идьакIынна. Са чодж кьагьабчына, сайыб биссийн алябтIы.

Мана гьаIл кьавджу, ед` бибечул` абкIынна кьоншу бибечуляаршысхьа.

– Чии-чии-чии!...Кьоншубы, шу няана вод?

– Шы гьайняа вод, гьуджоона ыхьа?

– Гьуджоона ихьес, зы кар адлес абкIын, хьабы иляакана балабышда кьобле биссийнуб обхьун. ГьаIшде авхуна гьуджооме гьагьас.

Сайыб аIреенче са бибечул` хьигьевчIу эйгьен:

– НаIхуIдна гьуджоона гьагьас? ГьаIшде ааIнбы бысее гивгьарас. Биссий хьабы мее, мана гьотасда.

АдкIын бибечулеер бысее гийгьаранбы. Сайыд илякканбы, биссий са илихье-са кIийхье хьоолвубни. Бибечулеершеб гозет гьавгьу, эле аквеехьа кIааI мее, гьыргын бибечулеер илеетул биссий кьогьоошена. Биссий мани зонайле хьигьевчIес мее, хьигьна хьагьадакIванбы.

Бибечулеершина гьамбазийваала югба кьавджу, сайыб биссий манчегьана ал`джаахву деш. Цувыл` хьады, бибечулеерыд, чин балабыд алеедхы адкIынийнбы.

Иыхыстан

Мед кІядку йикГеехъа сувабы ахтын,
Верыгъ гибхуйнкъаІ, гёгъуй гёгъангъен.
Йишда Самур дама юххъанни вахтал`,
Дашмышувхъа хайбышеенче хъыгъааІнгъен.

Четинин асманбы, къйебы, чынгъыл,
Тамаше гъавъуйн идяаце воб ул`.
Хъуракан, хъыйикан, гъин йыхъбишин гъыІл`,
Гъар диярле хъабийни шель угъангъен.

Сувани коксийл мык хъиннеен голеер,
КІерхъу хъян илөдгъу, хъойзар вод улее.
Гурулдайбы гъаъас дяхаІсын хылен,
Гъар суралхъа хъянбы айгъе гягъаІнгъен.

ЙаІхъбы, доламабы, джыгъырбы дарын,
КІел` хъааІ, кІел` хъааІ архаджбы гъарын,
Авгъанче дерайин, угъанче ялын,
Гъар сурале шасхъа достаар саангъен.

БатІрайба инсанаар диярын гъини,
Санкъус чодж ворна гъу, санкъусур хыни.
Мыдам юзи агъра оІгийе джони,
Абдурагым гъар ненче джар хъыгъааІнгъен.

Сувабы вергъек` авуд

Сувабы вергъек` авуд,
Йизнан кьомбы хайбышее.
Ихтилет йизын са вод,
Текрар гъаъан гъаІмбаше.

Къимедже ненкъуле джад,
Джун аІйиб мерункъуке.
АхаІнчыле ихъе щад,
Алейкъанхъени ваке.

Чалышмышхъе кар гъаъас,
Гъихъре мурадылхъа гъу.
Ихъес деш дагъамда вас,
Ишбыд юг хъихъес йыгъын.

Джанас заІгъмаІт девана,
Лигале темиздяуна шин.
Четинра ихъес мана,
Манчыхъа медын дешин.

Сувабы йишда къисмат,
АІрайл`ыб Самур дама.
Авхъас вукканна гыІрмаІт,
Чунки гъу ворна хава.

Тавсултан Саидовун 70-эсын сен

Саидов Тавсултан Аликъурбанна дих 1949-гъэсди сени июни вуза Сергокъала районни Канасираги хиве едике ыхъа. Мактаб таам гъагъиле хъийгъа Дагъыс-тан Девлет Университетни филолоожи факультетее хъагъдхъа. Университет таам гъагъиле хъийгъа «Ленин байдах» донани кIазетее ишлемишхъа. Хъ`ебцIале хъолле сена мана маа ишлемишхъа. Мана 2008-гъэсди сениле гъагъидийлхъа мее «Гъалмагъдеш» («Гъамбазийваала») донани журналее ишлемишехъе вор. Гъагъидийлхъа мее язычийн «Йизди ушахийвал`ына иври», «Къизиле пипик», «Дадал Адуса», «Вудра Алтава» ва 50

таIмсиллан «Джанаварна дерд» китаббы чапыке хъигъеечIу вод. Манчиле гъайре Тавсултан Саидовее А.С.Пушкинин хабарбы, П.Ершовна «Синигур балкан» ва Э.Гъемингвейна «КъаIсдаи дерягъ» асарбыд даргибышди мизелхъа саакIал гъагъы вод.

Тавсултан Саидовее вудж ушахааршына язычий гъыIсаб гъагъа. Манкъус табийгъат геед ыккан. ЁкъцIале хаIтда сен вод ки, манкъвее хаа, акваариумее балугъаар гъивадже.

Мана Россиейни журналистяршыни ва язычеершыни Иттифакъна уIзву, Дагъыстан РеспубликIайна маданийатна лайкъатыкана ишчий ворна. Мана ёкъни ушахна дек`, йыхъни невайна баба ворна.

Гъайни сен Дагъыстанни доюкани шааир ва язычий – Тавсултан Саидовын 70-гъэсын сен быкырхъа. Шы гъина баджарыхнана йишда гъамбаз едике ыхъани йыгъыка сана таIбрик` гъагъана, манкъус джанана сагъваала ва одкIунийбышее угъурбы аIрзу гъагъа.

Авуб язычийна ушахааршыс обкIунна хабар гъооле.

Тавсултан Саидов

Симба

Йизди хивеени са ешбышеехъа гъирхъылни, озурий дяцIахъа, багъбы эзани йизда къоншу АIьмад дайийхъа геоб югна са аIбын биссийний воб. Мана ваIгъшийба дешдий воб, мана чини вахтал` хаахъа хъабайленаний. ГеелеснаIххъее биссий хъабы, хаIбни хеккани куткел оо гигъур, джуни тIетI` ачмышхъайни эчеершыни ювааршыле тамаше гъаагъани АгъмаIд дайийни этякее гивийгъараний. Манбышыс, са джигее гивгъ-

ур, озурийбы гъатIыгъий геед хошданий ээхъе.

Мана аIбын чини видиле кIинни леопардык акараба вухъеейыб, манче гъамбаше чин хайыр гозет` гъагъаний. АIгъмаIд дайее манчыни гъамамварни йыIкъаIл оохъа хыл` къадагъва мее, аIбын кIурх гъагъаний гивийгъал. Мана биссий бенгалиейни авчий биссеершыни джынсынаний воб. Манче шитI`яар, даптапеер, хочебы аххъы хаахъ-

аний адайле ки, АГьмаИд даёе, манчыхъа иляккы, чис кыймат гэвледжынва. Биссий шитГяар: кIуркIуреер, хъаИнаар, гогарчынаар аххъы хъабы мее, АГьмаИд дайий манчыка алдайхъваннаний. Анджах аIбыИныс чини ийессийлхъа кIыра гелес ыккан дешдий, ва манче чин шитГяар аххъахъан вардеш къалядачче деш. СайаIххъее, биссий маIччаIрий авхъу хъабы мее, АГьмаИд дайий манчыка писра алдайхъванна, ва кьоIлле уIлджумна маIгъаIллее манчын апар ээхъе деш.

АIбынын ду Симбаний вод. Къоншубышди ушахааршыс мана хъидааIкъаИнва ва геоб уфтанбава вуккийканнаний. ГъаIкIебабаIбыИн леопардык геобний акараба: менни биссеершыхъа йыIкъаIл ва муглек кIарыний джагваран золахбы ихъее, Симбайхъа миджагын, йыххыИни рангалын гыргален кIудабыний вод. Манчын джандак хылдийда ва геод эластикIданий вод, йыIкъаIлын къелбы оIгийлни къелбышыле хиледже хылийданий вод, манчеб мана чини ваIгъший чоджааршык` акараний гъааъа. Манчын иляакийыд геод экIданий вод. ГъырсламышувхъайнкъаI манче чин экIын силибыний гъагва.

ЭкIба-экIба мана АГьмаИд дайийни багъни ювааршыни бытагъбышыл`ний къавджес воохъе. Мана маа дигулювхъа, шит`яарний гозет` гъааъа. Манче са къобкIулийка шитГ` авхъаахъананий, ва мана гъа-

ла сагъбананкъаI, манчыка сана гываагананий. Манчыле гъайре гъала чин аleeдхы ааИн бызылеерыд аххъахъанбыний. Мана АГьмаИд дайийни багъее алядийни вардыни колбышди гыIхъийгъалла илийкIарни джурбаджур рангнани кабайбышкаб гываагананий.

АбыИн ийессийни этякеенче чIийелхъа къобкIул мее, чийел оо манче чин хылийн джасат сикIыллал пIыпIагъанний, гIалыд хаIтда аахъанний, манке джагвараал`ын гыицIайгIарни экIни силибышди аIрее чина эб хъинне чIаIраИна мизний къооджена. Симба садджу ийессеений авхъас разёохъена, ва манче садджу манкъуни хылеенчений кар одхъан.

— Са хаIмде зы геод ахтыни сесбышке оза хъехъе ва экIра маIгъаIллеехъа хыигъечIе. Йизди хаани оIгеени йаIххыИни шени сураке кIалхозун тIымылен багъбы гийгъал. Иляккана, биссийн гIале гъалаб уIчIуIбна са кыIйевб авхъу. Язык кыIйейс къатдибхъын гывхасий вуккан, анджах Симбайн мана маIгъкамба силибышка авхъуи. Зы, иммейгъе, кыIйейни гъарайлхъа оохъур оза хъыхъа. ТIымылен багъ метр ва сура ахтывааланани демырени цеткIайканий вод итIум гъаы. Зы экIра цеткIайсхъа къадайхъван, геод дагъамда цеткIайн авудын сура оохъа хъааъа, ва биссий манче йаIххыIлхъа хыигъевчIу, зы гозет` гъааъа илёозаарна.

– Гъу зарафат гъаъа ихъес, – манкъуни джуваббышылхъа инанмыш дехъа зы къоншуйкӀле эйгъен. КъыӀе йыгъни биссийле халпбал воб, манчыссе наӀхуӀб мана авхъу, гъала оохъаб хааха гъабгъас ваӀвхуӀ?

– Зынар манчыле матхъа аху, анджах зы хъодкуйн эйгъе. Зы къыӀе гивкӀу, манчын къеква хъатдишшуйн. Хъийгъа чуру тика-тикана гядхы манн холодилникӀеехъа гиххыйн. Зы мана иш гъааъани вахтал биссийн заке хыл` цӀыцӀааъа де шва ахыреехъа мее зале тамаше гъааъа. Зы къалихъас аркӀын, биссийме гъалаб холодилникӀни кӀане къалибхъы аахвана. МичӀеед зы чуру хъеджен. Зынад одхъунийн ва биссийсыд гелен. МаӀбхуна авчийний воб йизда Симба.

– Гъу няъа йыгъни биссийни гъаӀкӀее шенкийни вахтал хъинне юшан гъаъа? ГъаӀше няана воб йыгъна авчий?

– ВакӀле гъала увгъу чише манчыни вукӀлелхъа гъуджоо хъадийва? – АӀгъмаӀд дайий корухмышхъа ахва.

– Гъуджоона манчыни вукӀлелхъа хъады? Мана дешхъее авара хуваабыше авхъу, хъоодунане? Дешхъее тӀымылени багъее джанаварааршене угъооду?

(Хъийгъийн хъалесын)

Урусни мизейле йыхъ-сумылхъа саакӀал гъавъуна – В.Гъамзаев.

Адийна Фидан

Адийсхъа ары
Миджагна Фидан.
Йиджее къадархъун
Адийс гъаъа джан.

Ед` ишил еехъе;
Джехъа дешын сес.
Гъайни юххъан джен
КъоӀлле сен ихъес.

ХаӀр хъийхъа мее йидж,
Мактабеехъа ааӀс.
ШечӀбы хаӀд хъихъес,
Китаббы хъаӀдхъаӀс.

Айбее гьуджоона гьааы?

– Йизди гыргы-ни гьамбазаарше футбол гьываага, зыме хааар гыгур кIартIиф хъешце, – Айбее ючейс шика-ят гьааа.

– Декканхъее, хъимешце, – йичвее сайкIы эйгьен.

– Зы ахы ед`ис джу-ваб гьуву.

– Манке сес дена гыгур хъишце, – мед йичвее эйгьен.

– Йизда кIаманда авуб аахва вухъес, зыме гыгур кIартIиф хъешце, – Айбее меб хъаIл гьааа.

АIбий хъаIл гьааа гыгурийнкъаI, йичвее кIартIиф хъишцу, гьодгьул кIараванеяхъа кIяъан.

– Вас дегье хъишцес кIартIиф аху деш, гьуура йыгъна топ гьывааге, – йичвее маIхуIд эйгье.

– Ман гьуджоо эйгьен карна «Гьуура!» – Айбее хъаIлыка эйгьен. – Зы ахы мыссыра вор! Зы мыссырананкъаI, къелбы хъигъна хъооI деш. Зы югба топ гьываагасди мее, зас кIартIиф охъанас ыккан.

Йичвее кIараванеенче кIартIиф алхъыгы, чоджуни оIгеехъа гийхъы эйгьен:

– Охъне!

– Къев дена охъанас аIхаI деш.

Йичвее къев абы эйгьен:

– Охъне!

– Гыней дена охъанас аIхаI деш.

Йичвее манкъуни оIгийлхъа гыней гиххъы эйгьен:

– Охъне!

– АIйран дена охъанас аIхаI деш.

Йичвее банкIеенче аIйран кIявъу, чашкIа АIбийни оIгеехъа гийхъен:

– Охъне, манаб ил`оегье!

Айбее гылечIу кIартIифий гыней одхъанан, оохъаб аIйран уIвхийхаI.

– АцIынане? – къаббы саа-саа йичвее хъийгIанан. – ГьаIшде гьуура аркIын йыгъна топ къагъавше!

– Гьу гьуджоона эйгье? ГьайнаIбхуIни вухъунека сана гьеч къадахъванас ээхъейе? – Айбее манчыс разийра дехъай гьагва.

– ГьаIшде гьуджоона вод йыгъни фыкырее гьаъас? – йичвее хъидгIын гьаъан.

– ГьаIшде сикIыл`ра къалихъас ыккан, зас джига хъееъа.

Йичвее манкъус къалихъас джига хъавъу, эйгьен:

– Къалихье!

– Гъайни меени бызылеернани джигее зы наІхуІрна къалихъас? Манбы заке къагъайше!

Йичвее, десмал алябты, бызылеер къегъешшенбы.

– ГъаІшде къалихье!

– Йичу, зас пырадавуд, пырадананкъаІ къалихъас аІхаІ деш, зас ел кан гъеъэ.

Йичвее, десмал алябты, ел кан гъаъа гийгъал. Анджах АІбий никІеехъа ааІ деш.

– Няъа къилдехъа? – йичвее хъидгІын гъаъан.

– МаІъний дена къалихъас аІхаІ деш, зас «Дяйдяйбы» хъаІдхъе.

Йичу дяйдяй гъааъа гийгъал: «Баю-баю, къалихье. АкІел`нана дих ихъе...»

Ахыр ки, АІбий никІее аркІынна. Манчыле хъийгъа йичвее хаахъа хъырыс уІвхийхаІ, къаббы гъойгъал ва гъаІшбыд дагъаъанбы.

Мани гъалатее утагъеехъа ед` ээчІе. Хааъаб темизийваала ва къалирхъуна АІбий къаджы, эйгъен:

– КІартиф хъишщувуд, охъанасын кар гъаззирдавуд, гъаІшбыд дагъыгъывуд, гъала утагъеедын бызылеерыд къагъайшувуд. Язух орзул` ихъес, гъасре къалихъеджын.

Са гъавуле АІбий никІеенче оза хъехъена. Гыргынбы устолни гыІхъийгъалла савааленбы: дек`, ед`, йичу, сайыр АІбий. Ед` гийгъална дих таІгърыІф гъаъас:

– Къийна йишди АІбее кІартІиф хъишщу.

– Ман зы деш хъишщу, йичвее хъишщу, – АІбее эйгъен.

– Къийна йишди АІбее охъанасын кар гъаъы.

– Ман зы деш гъаъы, йичвее, – АІбее мед эйгъен.

– Къийна йишди АІбее гъаІшбы дагъыгъы.

– Манбы зы деш дагъыгъы, йичвее дагъыгъы.

– Къийна йишди АІбее утагъеенче бызылеер къагъайшу.

– Манбы зы деш къагъайшу, йичвее къагъайшу.

– Бес манке гъу гъуджоона гъаъы? – ед`ее хъидгІын гъаъан.

– Зы йичвейс тербийе гъуву, – сакІы АІбее маІхуІд эйгъен.

*Лакбышди мизейле
йыхъ-сумылхъа саакІал
гъавъуна – В. Гъамзаев.*

Гёгъий

Дамдже-дамдже гёгъий гёгъа,
Багъбыше чин хьян илөгъа.
Темизягъа елкан суван,
Диригбышыс гъеле чин джан.

Чис шадехье тIетI`бы, юваар,
Экынбышее сук, сунбуляар.
Геед ыкканва маа йидж дегъе,
Чинид махъа джан вод айгъе.

ЧIов

ЧIов, эгъе, гъу шавнана?
Нягъа нагъее ул`йыгъна?
Са гъавуле мед юххъан
Шас мигъманна ал`лес ман.

Манке тIеле ихъес вас,
Шас челянгбы гъу гъаъас.
Тезе шечIбышка бул`бул`
ГъоокIас, гивъур бытагъыл`.

АлятIу кIинин ведра,
Ай гъамбазар, хъудура
Йишди чIовас хьян гъелес,
ЭкIда тIеле ачмышхъес.

Юххъан, къыIл` шака вухъе,
Цувылихъа меб къаливхъе.
Юххъанийн хъады мее сес,
НикIеенче оза хъувхъе.

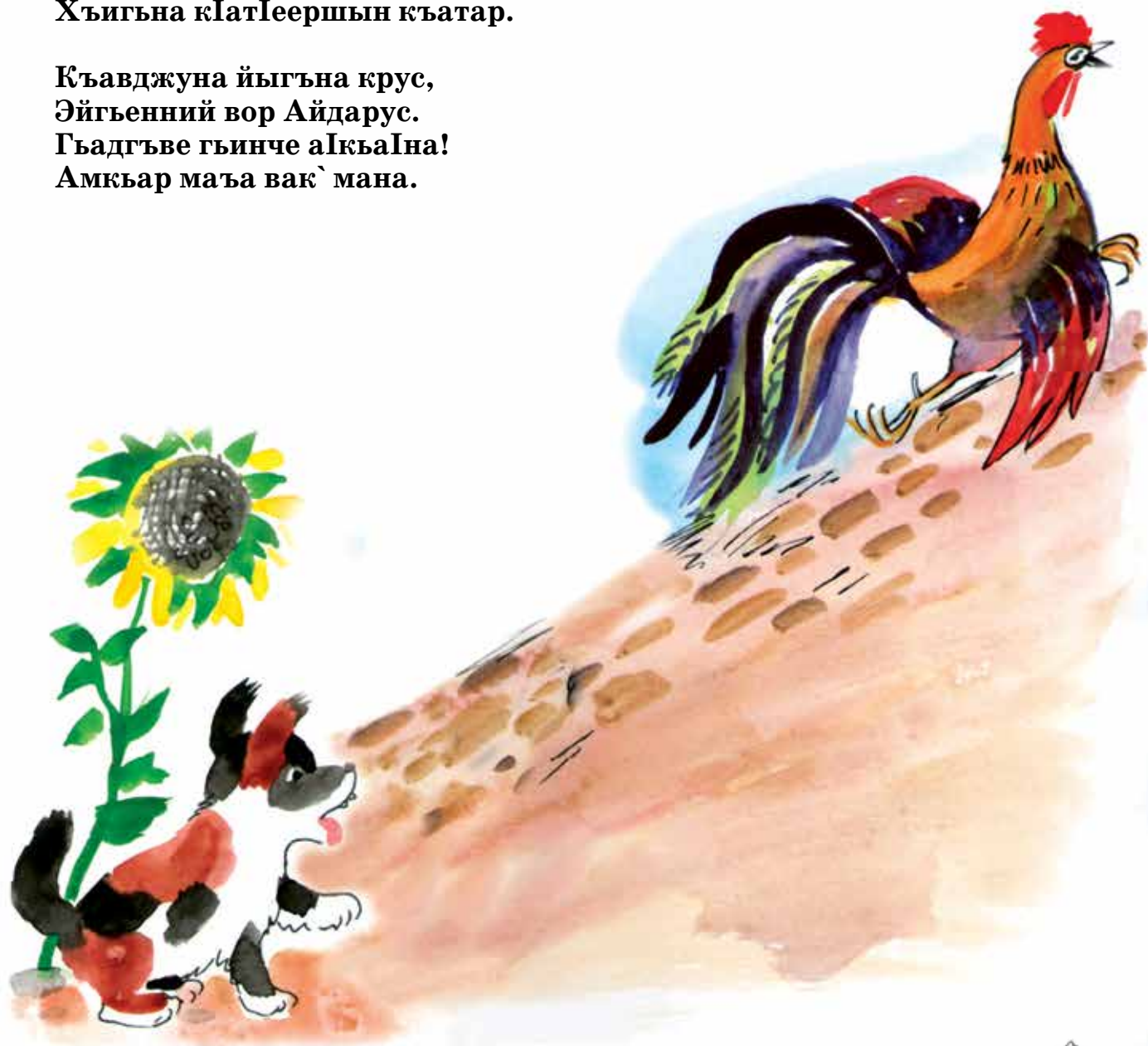
ХъаIвaIÿкьaIннa дадал

Къудобкун мее къалмакъал
КIатIеершее гивъур дадал.
Къавджу маа кучук абы,
Дадал худ хьинне сабы.

Дадал, дидал, гъуджоона?
Бес гъагвелан гудж йыгъна.
Чишде вас хъаъа ыкIар?
Няхъа шен кIуш, шен хъынтIаар?

Гъуджоо? ХъаIвaIÿкьaIннaне?
Шейхний кIатIейни кIане.
Кал`ле хаaIний ыIгъвийкар,
Хъыгъна кIатIеершын къатар.

Къавджуна йыгъна крус,
Эйгъенний вор Айдарус.
Гъадгъве гъинче аIкьaIна!
Амкъар маъа вак`мана.

Дарманын алабы ва емишды

Бадымджан

Бадымджанын энке югун сорт кылы ба тохумнан, гыцдайгаран ва сикылда хылийн, кларни рангалын сорт вод. Чике одхынан кар гыбасди олгее, манчын кыбых хыешцен, тика-тикана гядхы, оохыа кьев кыявбу мыклани хыинее гыайсаран. Ман хыинее кыобле, хыейибле сагыалтна, йидж кыябийн хыян клар хыихыес мее гыайсаран. Хыйгыа ман хыян гыачыгы, мед тезен хыян аххыаххыан. Хян кларацла хыихыес мее ман процесс давам гыаан. Манчыле хыйгыа бадымджан гыар-гыавуджбы,

алабы аликкы даварни чурыйка, нейыд кокни клатейни чуруныка сана кыавурмышыаан. Нейыд ман тезени хыныяалее, алабы аликкы, сипаака сана кыавурмышыаан. Гыаззырын хораг нарын шыра, нейыд укус аликкы суфрайлхыа хыадайлен. Махуид бадымджан кыавурмышыгыийнкыа, манче чин зарар гыелен хасят акланаан.

Гыидхыыр, олтишхыайн бадымджаныке кар гыбас ыккан деш. Манче джанас зиян гыеле.

Мыхак

Мыхак загыаррамышхыайни инсаныс хайырыка вод. Манче инсанын

кеф ачмышыаан, адын органбы магыкамаа ва магылысыд хайырыка вод. Мыклада ыхыа вуклул вукларанкыа, инсан паралич ыхыайнкыа, мыклани материйейн гыаийни магыни ва нервыбышди ыкларбышее ман охыанас мыслагыалт кыооджена. Джанее халпба савданани (кларна ол) инсаныс ман хайырыка вод.

Мыхакын дамагыбы итумаа, галедын писин эва кыешце ва мыклаалике гидгыылийн силийн ыклар акланаан. Мыхакын югда ишыгы кыаджийс кумаг гыаа ва сабара улени ыкларбышыс ман хайырыка вод. Мыклаалике вухыайни, хыушбы гаални косее, астмананкыа ва йикг гуджнада ыхийханкыа ман хайырыка вод.

Манче хыаркыынна инсан саакитыана, манкыуни джанас рыгы гыеле. Манче магда итумааа, одхунийн кар югда эрмишаа, мыклада ыхыайн ичлалат, кылклам, клутунаар юг хыаа. Далагысий матклайс хайырыка вод. Мыхакыке гыалыаанкыа, гыалваалкыаланкыа, водянклананкыа истифаада гыаа.

Мыхакыке геед истифаада гыаий клутунааршысий ичлалатыс зияныка вод.

ИНГИЛИСНИ МИЗЕЙН КЛУБ

Хъабы Давамгъааъасда Заман (The Future Progressive Tense Form)

The Future Progressive Tense Form – Хъабы Давамгъааъасда Заман “to be» феъилни хъаваалесди заманни формабышка (shall be, will be) ва аІсас феъилни Participle I формаика сана къурмушоохъе. Participle I форма къурмушааъасди мее, аІсас феъилни «to» дешди инфинитив формаики ахыреехъа ing аТикъанаъан ойкІанан:

Мисалыс эгъес:

To come – coming

To go – going.

Мана заман геледжагъыл` хъобкуйни са вахтал`, гидгъыл давамгъаъан гъаракатбы гъагвасди мее, ишлемишоохъе. Мана заман, не заман зарфбышка сана (at that time tomorrow, at five o'clock tomorrow) гъооле, нейыб ихъесди са менни гъаракатыка сана (When you come, while the children will be swimming) гъооле.

Shall be цІетдийни шахсни текни ва джаІм формаике хъийгъа ишлемишаъа.

Will be гыргыни шахсбышыле хъийгъа ишлемишаъас ээхъен.

Мисалыс эгъес:

I shall be going to my friend at that time tomorrow.

I'll be working, when you come.

Суални джумлебышее shall ва will кумаг гъаъан феъилбы джумлейни къомахъа аІлгъааІ:

Shall I be going to my friend at that time tomorrow?

Will I be working, when you come?

Инкар джумлебышее shall ва will кумаг гъаъани феъилбышле хъийгъа not инкар аІдат ойкІан:

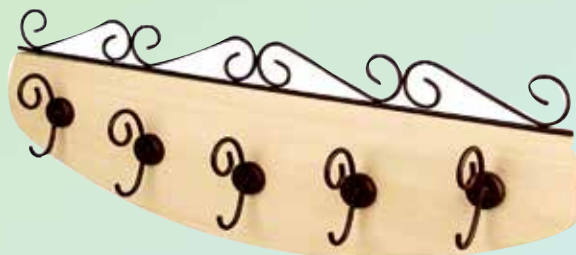
I shall not be going to my friend at that time tomorrow.

I'll not be working, when you come.

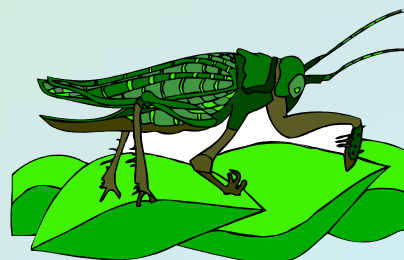

ТАПМАДЖЕБЫ

Чангалбынан кьубабы
Диварбышыс ыҫхийхаҫ.
Хъабы ичеер, гадебы,
Чилхъа тюлибы хъийхъаҫ.

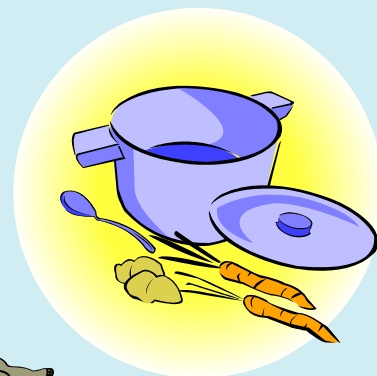
Вукҫлеле, гьам йыҫкьаҫле
Ооъаб кьараца чина.
Къойҫал-къойкьал йидж айҫан,
Эгье бес ман гьуджоона?

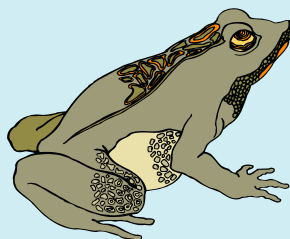
Къанатбы вод, илеха,
Хаҫмде ишыгъбы хъехъа.
Бытагъбышыл` гидийъар,
Майданбышылхъа геха.

Кырыбы вод, сес къидийхъе,
Вухъунуб кьаҫраҫб воохъе.
Мысайи вухъун гьвцҫу,
Уджагъылхъа гивийхъе.

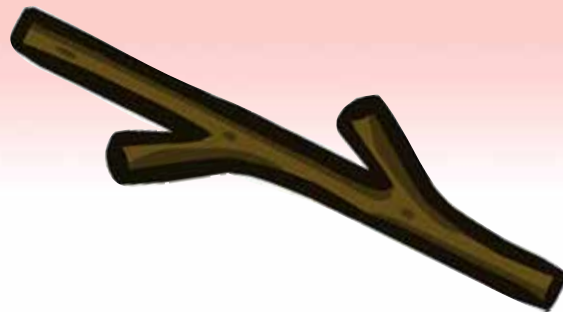

Чина ватан-баҫтаҫгъ, хъян,
Къоокҫал - къоокҫал авайҫан.
Боҫкьаҫршылхъа йыгъ эха,
Хочебышле хъаҫваҫйкьаҫн.

РЕБУСЫ

ДА +

ЙИ +

ТИАР +

ПАТІ +

+

СИРУКІ

ООГЪАНЧЕ АВХЪЪА:

1. Чика сана джигга эза.
2. Ичийн ду.
3. Памидорааршыке гъаъан чIурчIуман кар.
4. Ичийн ду.
5. МыкIаар гъаъан театр.

СОЛУЛЕ САГЪЫЛХЪА:

1. Йидж хъаIдхъыI, кар хаIдхъехъе.
2. Дагъыстанее хив.
3. Гадейн ду.
4. Хъебыдхъошщейн (треугольник) са са сура.

1	2	3	4	5
2				
3				
4				

4/2019

июль - август

Иллюстрированный детский журнал.
Издается один раз в два месяца.

Учредитель:

Министерство информатизации, связи и массовых коммуникаций Республики Дагестан.

Регистрационный номер

серия ПИ №ТУ05-00413 от 22.04.2019 г. выдан управлением Роскомнадзора по Республике Дагестан.

Издается с января 1980 г.

Руководитель – главный редактор

М.М. Ахмедов

Редколлегия:

В. Гамзаев (редактор)
Ш. Бабаева
А. Дадашев
А. Исмаилов (зам. гл. редактора)
Т. Зургалова (отв. секретарь)
Н. Исаев
Х. Назирова
Аб. Омаров
К. Омаханов

Художественный редактор З. Даганов

Технический редактор Т. Лузина

Художник номера З. Даганов

Художник обложки С. Бицираев

Формат 60x84 1/8.
Бумага офсетная.
Уч. изд. л. 3,29.
Уч. печ. лист 3,26.

Сдан в печать 17.07.2019 г.

Выход в свет 25.07.2019 г.

Тираж 193 экз.

Заказ № 429.

Типография:

ООО «Издательство «Феникс-пресс».

Адрес типографии:

367018, РД, г. Махачкала, ул. Петра I, 61.

Редакция и издатель:

Государственное бюджетное учреждение Республики Дагестан «Редакция республиканских литературных журналов «Соколенок» и «Литературный Дагестан».

Адрес редакции и издателя:

367000, РД, г. Махачкала, ул. Даниялова, 55.

Электронный адрес редакции:

litdag@mail.ru

Цахурский язык.

Индекс: на год - 78438,
на полугодие - 73888.

Цена свободная